

Струка (назив): Све струке (трећи степен)			
Занимање (назив): Сва занимања (трећи степен)			
Предмет (назив): СРПСКИ ЈЕЗИК			
Опис (предмета): општеобразовни предмет-прилагођено ученицима са лаким оштећењем интелектуалног функционисања			
Модул (наслов): КЊИЖЕВНО НАСЉЕЂЕ ОД АНТИКЕ ДО ПРОСВЈЕТИТЕЉСТВА			
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број: 03
Сврха :			
Модул је развијен тако да омогући ученицима да разумију и доживе књижевно дјело.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Знања стечена претходним школовањем.			
Циљ:			
Развијање способности код ученика за доживљавање и разумијевање књижевних дјела из српске и свјетске баштине.			
Задаци:			
<ul style="list-style-type: none"> - Развијање потребе за читањем књижевних дјела из српске и свјетске баштине; - Развијање љубави према културној баштини и потребе да се она његује; - Оспособљавање ученика за доживљавање и разумијевање поруке књижевноумјетничких дјела разних жанрова; - Развијање личне културе и богаћење рјечника; - Систематично оспособљавање ученика за основну анализу прочитаног текста. 			
Теме:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Књижевност старог вијека (антика) 2. Средњовјековна и народна књижевност 3. Хуманизам и ренесанса, барок и класицизам 4. Просвјетитељство 			

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Књижевност старог вијека (антика)	<ul style="list-style-type: none"> - препозна основна обиљежја културе; - препозна основна обиљежја књижевноисторијског раздобља старог вијека и наброји нека значајна остварења; - препознаје историјски и религијски значај и књижевну вриједност Библије; 	<ul style="list-style-type: none"> - повезује знања стечена у првом разреду са новим знањима која се односе на књижевност старог вијека; - примјењује раније стечена знања из предмета Вјеронаука при обради одломака који се изучавају из Библије; 	<ul style="list-style-type: none"> - посједује свијест о важности културних наслеђа; - умије укратко да преприча одломак или краће књижевно дјело; 	<p>Тема 1. Упознати ученике са развојем књижевности старог вијека и књижевним врстама које су се његовале. Указати на културни, историјски, религијски и морални утицај и значај Библије; користити илустроване текстове. Користити ленту времена за лакшу временску оријентацију ученика.</p>
2. Средњовјековна и народна књижевност	<ul style="list-style-type: none"> - препозна одлике средњовјековне књижевности и објасни њен значај за српску културу; - проширује знања о настанку словенског писма и најстаријим споменицима старословенског језика; - наведе књижевне врсте; - препозна основна обиљежја народне (усмене) књижевности; 	<ul style="list-style-type: none"> - поткрепљује примјерима основне одлике народне књижевности; 		<p>Тема 2. Приближити вријеме средњег вијека ученицима и укратко објаснити шта се кроз историју догађало. Предочити важност српске средњовјековне књижевности, њене одлике, жанровску разноликост (врсте). Указати на важност српских средњовјековних споменика и историјски контекст развоја српског језика и писма. Анализирати дјела народног стваралаштва и указати на значај народне књижевности у српској културној историји и формирању културног и националног идентитета.</p>

	- укаже на значај народне књижевности у српској културној историји и формирању националног и културног идентитета;			
3. Хуманизам и ренесанса, барок и класицизам	- препозна значај епохе хуманизма и ренесансе; - препозна друштвено-историјске околности које су утицале на појаву барока - уочи обиљежја класицизма (вријеме, писци, дјела);	- разумије околности које су довеле до културног заокрета у епохи хуманизма и ренесансе; - истакне најважније елементе књижевности овог периода; - препозна одлике комедије карактера;		Тема 3. Упознати ученике са значајем и културним богатством епохе хуманизма и ренесансе. Кроз анализу књижевних садржаја указати на важност мотива и стилских одлика овог раздобља. Указати на новитете који су се појавили у односу на претходну епоху. Поклањати довољно пажње вербалном разумијевању нових појмова и чињеница. Погледати филм или позоришну представу кад год је то могуће.
4. Просвјетитељство	- препозна основне одлике епохе просвјетитељства у европској и српској књижевности; - препознаје аутобиографију као књижевно-научну врсту.	- истакне универзалне вриједности књижевних дјела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; - - разумије значај увођења народног језика у књижевност.	- умије да објасни Доситејеве просвјетитељске идеје.	Указати на значај штампања књига, енциклопедије и просвјећивања народа. Истакнути значај увођења народног језика у књижевност. Предочити значај просвјетитељског програма Доситеја Обрадовића за српски народ. Посебну пажњу посветити припреми за школску писмену задаћу.

Интеграција
Вјеронаука.
Литература и извори:
<ul style="list-style-type: none"> – Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; – Друга стручна и теоријска литература.
<ul style="list-style-type: none"> – Еп о Гилгамешу (одломак); – Хомер: Илијада (одломак); – Библија: Стари завјет – Прва књига Мојсијева – Постање; Нови завјет – Страдање и васкрсење Христово; Бесједа на гори; – Најстарији споменици јужнословенске културе: Слово о писменима, Мирослављево јеванђеље, Повеља Кулина бана; – Сава Немањић (Свети Сава): Житије Светога Симеона (одломак); Болест и смрт Светога Симеона; – Усмено предање о Светоме Сави (народне пјесме, приче и легенде – избор); – Народне лирске пјесме: Виша је гора од горе – народна лирска пјесма; – Епско-лирске народне пјесме: Хасанагиница, Српске народне пјесме: Диоба Јакшића, Мали Радојица, Српске народне бајке: Златна јабука и девет пауница, Дјевојка бржа од коња; – Данте Алигијери: Божанствена комедија (одломак из Пакла); – Франческо Петрарка: Канционијер (избор); – Ћовани Бокачо: Декамерон (избор новеле); – Виљем Шекспир: Хамлет (одломак); – Доситеј Обрадовић: Из живота и прикљученија. <p>Лектира (наставник бира двије од пет понуђених наслова):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Избор из српске народне поезије - Виљем Шекспир – Хамлет - Виљем Шекспир – Ромео и Јулија - Јован Стерија Поповић – Тврдица - Ж. Б. Молијер – Тврдица <p>Напомена: Понуђени извори су приједлози за обраду. Сваком наставнику даје се могућност сопственог избора између понуђених књижевних текстова. Ученицима дати краће текстове или одломке из књижевних дјела.</p>
Оцјењивање
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи и савременом методиком наставе српског језика. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула

Струка (назив): Све струке (трећи степен)			
Занимање (назив): Сва занимања (трећи степен)			
Предмет (назив): СРПСКИ ЈЕЗИК			
Опис (предмета): Општеобразовни предмет- прилагођено ученицима са лаким оштећењем интелектуалног функционисања			
Модул (наслов): ЈЕЗИК И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА			
Датум:	2021. година	Шифра:	Редни број: 04
Сврха			
Овај модул има за циљ да ученици утврде и прошире знања из области историје српског књижевног језика. Пратећи историјски развој српског језика увидјеће које су то околности утицале на стварање језичке норме и стандардизације језика. Усвајање и проширивање знања из граматике српскога језика из области морфологије. Развијати свијести код ученика о важности језика и примјени ортоепских и ортографских правила у свакодневној комуникацији као и љубави према књизи и читању.			
Специјални захтјеви / Предуслови			
Знања стечена претходним школовањем.			
Циљеви			
<ul style="list-style-type: none"> – Разумијевање књижевног језика са историјског и садашњег аспекта; – Развијање способности за разумијевање језичке грађе српског језика; – Разумијевање граматичких категорија, деκлинације и коњугације у оквиру врста ријечи; – Примјењивање граматичких правила у језичкој пракси; – Развијање свијести о важности језика у свакодневном животу и раду; – Развијање вјештина ортоепије и ортографије; – Развијање свијести о значају правилног говора, читања и писања. 			
Теме			

1. Развој књижевног језика
2. Именице и именске ријечи
3. Глаголи и непромјенљиве врсте ријечи
4. Правоговор
5. Вјештине ортографије и ортоепије

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Развој књижевног језика	<ul style="list-style-type: none"> - разумије језик као систем и разликује његове функције; - објасни шта је дијалекат; - наведе подјелу штокавског нарјечја екавског и ијекавског изговора; - објасни основна правила екавског и ијекавског изговора; - уочава мјесто српског језика у породици словенских језика; - познаје развој књижевног језика, писма и правописа на српском језичком простору; 	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје неке говорне варијације (дијалекатске, жаргонске); 	<ul style="list-style-type: none"> - умије да разликује на конкретним примјерима књижевни (стандардни) језик од дијалекта; зна основне податке о дијалектима српског језика; има правилан став према свом дијалекту и другим дијалектима српског језика и према оба изговора српског књижевног језика (поштује свој и друге дијалекте српског језика и показује потребу да чува свој дијалекат; подједнако цијени оба изговора српског књижевног језика; 	<p>Тема 1. Укратко објаснити ученицима историјске околности које су довеле до раслојавања језика, стварања нарјечја и изговора. Указати на потребу стандардизације језика и формирања језичке норме. Припремити предавање о подјели штокавског нарјечја екавског и ијекавског изговора. Укратко предочити улогу и мјесто српског језика у породици словенских језика. Потребно је посебну пажњу посветити предзнању ученика као и његовим могућностима.</p>

<p>2. Именице и именске ријечи</p>	<ul style="list-style-type: none"> - наброји промјенљиве врсте ријечи; - наброји категорије именица према значењу; - објасни граматичке категорије рода, броја и падежа именица; - објасни граматичке категорије рода, броја и падежа придјева; - објасни подјелу придјева према значењу; - објасни појам компарације придјева и врсте компарације; - разликује врсте замјеница; - наведе граматичке категорије замјеница; - разликује врсте бројева; - укратко објасни специфичности основних, збирних и редних бројева; - наведе и објасни граматичке категорије бројева; 	<ul style="list-style-type: none"> - одређује које граматичке категорије имају промјенљиве врсте ријечи; - препозна разлику између природног и граматичког рода именица; правилно пише властите именице; - одреди граматичке категорије придјева; класификује придјева према значењу на конкретним примјерима; врши компарацију придјева; правилно пише облике компаратива и суперлатива придјева; - препозна у примјерима замјенице; у говору и писању користи одговарајући облик замјенице; правилно пише замјенице; - препозна у примјерима одговарајућу врсту броја; - правилно пише бројеве; 	<ul style="list-style-type: none"> - разликује врсте ријечи; - разумије граматичке категорије, деκлинације и коњуґације у оквиру врста ријечи; - примјењује граматичка правила у језичкој пракси. 	<p>Тема 2. Представити подјелу морфема на конкретним примјерима. Припремити текст из књижевног дјела и на примјерима груписати ријечи према врстама и функцији у реченици. Објаснити граматичке категорије именица: род, број и падеж. Објаснити компарацију придјева. На једноставним конкретним примјерима објаснити промјену именичких и придјевских замјеница. Објаснити промјену основних, збирних и редних бројева. Посебну пажњу посветити правилном писању.</p>
---	--	---	--	---

<p>3. Глаголи и непромјенљиве врсте ријечи</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препознаје граматичке категорије глагола; - врши подјелу глагола према значењу; - врши промјену глагола по граматичким категоријама; - разликује презентску и инфинитивну основу; - објасни творбу глаголских облика (презент, перфекат, футур I). - наведе непромјенљиве врсте ријечи и објасни значење; - врши компарацију прилога. 	<ul style="list-style-type: none"> - у раду на тексту препознаје глаголе; - врши промјену глагола по лицима, роду, броју и времену; - препознаје приједлоге, узвике, везнике и ријечце на конкретним примјерима. 		<p>Тема 3. На једноставним примјерима ученицима пружити основне информације везане за граматичке категорије глагола. Поновити са ученицима презентску и инфинитивну основу и објаснити творбу глаголских облика (презент, перфекат, футур I). Припремити примјере непромјенљивих врста ријечи и одредити врсту и значење.</p>
<p>4. Правоговор</p>	<ul style="list-style-type: none"> - препозна најчешће фразеологизме - (идиома) у свакодневној комуникацији; - препозна и објасни пословице; - препозна најчешће језичке недоумице и разумије „опасност“ погрешног тумачења; - уочава утицај страних ријечи у српском језику, нарочито турцизама; 	<ul style="list-style-type: none"> - препозна фразеологизме и пословице и објасни на конкретним примјерима; - препозна позајмљенице; 	<ul style="list-style-type: none"> - правилно ће употријебити фразеологизме и пословице; - у свакодневној писаној и говорној комуникацији ће настојати да користи ријечи српског поријекла; 	<p>Тема 4. Укратко објаснити значење и улогу фразеологизама у српском језику; Навести разлику између пословица и идиома; Спровести вјежбе у којима ћете понудити ријечи у којима се крију фразеологизми (нпр.; глава – ставити главу у торбу; зуби – показати зубе; воће – воли забрањено воће...; Пронаћи најчешће језичке недоумице и презентовати ученицима; Навести примјере страних ријечи и израза који се најчешће користе у</p>

				српском језику и пронаћи адекватне синониме српског поријекла; Спровести вјежбу проналажења, тумачења и одговарајуће синонимије оваквих ријечи.
5. Вјештине ортографије и ортоепије	<ul style="list-style-type: none"> - усваја ортоепске нормe језика; - тежи ка течном говору, без замуцкивања и артикулисаних пауза које чине говор неразговјетним и тешким за слушање; - пише јасно, поштујући граматичка и правописна правила; - описује бића, предмете, појаве, догађаје (тачно, вјерно и сажето). - 	<ul style="list-style-type: none"> - тежи ка конкретном и концизном усменом или писменом изражавању; - показује спремност да примјењује правописна правила; и богати рјечник; 	<ul style="list-style-type: none"> - говори разговјетно, поштујући ортоепска правила књижевног језика (у складу са својим могућностима); - течно и разговјетно чита наглас; - књижевне и неумјетничке текстове чита с разумијевањем; - говори течно, без замуцкивања, поштапалица, превеликих пауза; - прилагођава се приликама, ситуацији, саговорнику и теми; - разумије важност читања у свакодневном животу. 	Тема 5. Објаснити ученицима појам реторике и бесједности; Навести основне одлике бесједне и особине доброг говорника; Навести најзначајније бесједнике; Приликом утврђивања одређених наставних јединица дати вјежбе усмене презентације при чему ученици развијају ортоепске и ортографске вјештине у складу са својим могућностима; Обнављати правописна правила; Припремити теме за писмене задатке; Посебну пажњу посветити припреми за школску писмену задаћу.
Интеграција				
Практична настава и стручни предмети.				
Извори и литература:				
<ul style="list-style-type: none"> – Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; – Друга стручна и теоријска литература; 				

- Правопис српскога језика, Матица српска, 2014. год.;
- Ж. Станојчић, Љ. Поповић, Граматика српског језика за гимназије и средње школе, било које издање;
- Рјечник српскога језика;
- Интернет, новине, часописи, књиге;
- Књижевни текстови по избору наставника.

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи и савременом методиком наставе српског језика. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула